

Biedrība „PEFC Latvijas Padome”	Apstiprināts 18.08.2015.
--	-----------------------------

PEFC Mežu apsaimniekošanas sertifikācijas standarts Latvijai

Rīga
2015

I. PEFC mežu apsaimniekošanas sertifikācijas standarta Latvijai (turpmāk tekstā – Standarts) mērķis

Standarts ir izstrādāts, lai identificētu mežu apsaimniekošanas ilgtspējības novērtējuma mērķus un ietvaru, un noteiktu mežu apsaimniekošanas prakses atbilstību PEFC sertifikācijas sistēmas prasībām.

Standartā nav noteiktas minimālās prasības un/vai meža apsaimniekošanas atbilstības ierobežojumi ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas atbilstības kritērijiem un indikatoriem.

Atbilstību PEFC sertifikācijas sistēmas prasībām, pamatojoties uz Standartā esošajiem kritērijiem, vadlīnijām un indikatoriem, nosaka, pamato un nodrošina meža īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs un novērtē neatkarīga, atbilstoši PEFC normatīviem dokumentiem akreditēta sertifikācijas organizācija.

II. Standarta darbības sfēra

Šis Standarts ir piemērojams visā Latvijas teritorijā, visiem mežu tipiem, visiem mežu īpašumiem un kokaugu stādījumiem, neatkarīgi no īpašumu formas un lieluma.

Mežu sertifikācija, atbilstoši Standartam, veicama pamatojoties uz brīvprātības principiem (tikai pēc brīvprātīgas mežu īpašnieka, tiesiskā valdītāja, vai apsaimniekotāja iniciatīvas).

Standartā esošie, meža apsaimniekošanas ilgtspējību aprakstošie kritēriji un indikatoru, izmantojami kā pamats mežu apsaimniekošanas sertifikācijai, ko veic atbilstoši PEFC normatīviem dokumentiem akreditēta, neatkarīga sertifikācijas organizācija.

Šis Standarts ir piemērojams teritorijām, kas ir meža zemes, mežam piegulošiem pārplūstošiem klajumiem un laucēm, meža atjaunošanai paredzēto koku stādaudzētavām un kokaugu stādījumiem.

PEFC mežu apsaimniekošanas sertifikācijas (turpmāk tekstā – Sertifikācijas) pamatvienība ir meža īpašums.

Mežu īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs, kurš mežu apsaimniekošanai ir izveidojis atsevišķas teritoriālās vienības, var veikt Sertifikāciju sadalījumā pa teritoriālajām vienībām, izvēloties Sertifikāciju veikt visās, vai tikai daļā no meža apsaimniekošanai izveidotajām atsevišķajām teritoriālās vienībām. Mežu īpašumā, valdījumā vai apsaimniekošanā esošā viena kadastra vienība nevar tikt sadalīta atsevišķās teritoriālajās vienībās. Teritoriālajām struktūrvienībām ir jābūt nodalītām gan uz kartes, gan identificējamām dabā. Gadījumā ja mežu īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs izvēlas veikt Sertifikāciju daļā no esošajām teritoriālajām struktūrvienībām ir jāveic atsevišķa pārdoto meža resursu uzskaitē, lai nodrošinātu koksnes piegāžu ķēdes standarta prasības.

Standarta prasības var tikt ieviestas un Sertifikācija meža īpašumā veiktā kā:

- individuāla meža īpašumu sertifikācija,
- meža īpašnieku grupas sertifikācija.

Individuāla meža īpašumu sertifikācija

Individuālā sertifikācija ir vairāk piemērota lieliem mežu īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem vai apsaimniekotājiem gadījumos, kad tie, dažādu apsvērumu dēļ, nepiedalās grupas sertifikācijas shēmā. Mežu lielums nav noteicošais faktors individuālā sertifikācijas veida izvēlei, bet šis sertifikācijas veids izmaksu ziņā vienam meža īpašniekam, iespējams, var būt finansiāli dārgāks. Mežu īpašnieks, tiesiskais valdītājs vai apsaimniekotājs sertifikācijas pieteikumu iesniedz tieši sertifikācijas organizācijai. PEFC mežu apsaimniekošanas, koksnes piegāžu ķēdes sertifikāts tiek izsniegts mežu īpašniekam, tiesiskajam valdītājam vai apsaimniekotājam.

Meža īpašnieku grupas sertifikācija

Mežu īpašnieki, tiesiskie valdītāji vai apsaimniekotāji var apvienoties un pieteikties daudzvietu Sertifikācijai kā grupa. Grupas sertifikācijā visi grupas biedri apņemas panākt un nodrošināt atbilstību Sertifikācijas Standarta prasībām. Ir jābūt skaidri noteiktam grupas vadītājam, noteiktām un nodalītām atbildībām par sertifikācijas prasību nodrošināšanu. Grupas vadītājs ir atbildīgs par:

- **visu** grupas biedru atbilstību Sertifikācijas prasībām un meža apsaimniekošanas prakses atbilstību Standartam,
- **visu** grupas biedru apsaimniekošanā esošo sertificēto meža platību saraksta uzturēšanu,
- grupas Sertifikācijas un Standarta prasību ievērošanas nodrošināšanu grupas biedru sertificētajās mežu teritorijās.

Grupas sertifikācijas gadījumā ir jāizstrādā procedūras un prasības jaunu biedru uzņemšanai grupā un sertifikācijas organizācijas informēšanai par jaunu biedru uzņemšanu, iekšējās kontroles kārtība Sertifikācijas un Standarta prasību nodrošināšanai, kā arī kārtība nepieciešamo meža apsaimniekošanas praksi uzlabojošo prasību ieviešanai.

PEFC mežu apsaimniekošanas, koksnes piegāžu ķēdes sertifikāts tiek izsniegts Grupas vadītājam. Grupas vadītājs izsniedz dalības apliecinājumu (ar atsauci uz grupas sertifikātu) katram grupas biedram.

Lai veiktu mežu īpašuma Sertifikāciju, ir jābūt noslēgtam rakstiskam līgumam starp meža īpašnieku un sertifikācijas organizāciju/jumta organizāciju (grupas sertifikācijas gadījumā). Līguma darbības termiņam ir jābūt robežās no viena līdz pieciem gadiem.

III. Standarta tiesiskie pamati

Standartu ir izstrādājusi un apstiprinājusi biedrība „PEFC Latvijas padome” (turpmāk tekstā – Biedrība). Biedrība ir Starptautiskās PEFC Padomes (PEFC Council) akreditēta nacionālā vadības institūcija, kuras darbību atbalsta lielākā daļa (pēc apsaimniekotās mežu teritorijas) Latvijas meža īpašnieku, tiesisko valdītāju un apsaimniekotāju. Standarts ir veidots saskaņā ar PEFC prasībām, kas noteiktas Starptautiskās PEFC Padomes apstiprinātajā dokumentācijā. Izstrādājot standartu, Starptautiskās PEFC prasības ir piemērotas Latvijas apstākļiem.

Mežu apsaimniekošanā jāievēro Starptautiskie līgumi un Latvijas Republikas likumdošana, uz ko pamatojoties ir izstrādāts šis Standarts:

1. Spēkā esošie Starptautiskie līgumi:

- 1.1. ILO Konvencija Nr. 29 „Piespiedu darba konvencija”, pieņemta 1930. gadā, Ženēvā (Latvijā spēkā no 02.06.2007).
- 1.2. Konvencija Nr. 87 „Par asociāciju Brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās”, pieņemta 1948. gadā, Ženēvā (Latvijā spēkā no 27.01.1993.).
- 1.3. Konvencija Nr. 98 „Par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu”, pieņemta 1949. gadā, Ženēvā (Latvijā spēkā no 27.01.1993.).
- 1.4. Konvencija Nr. 100 „Konvencija par vienlīdzīgu atlīdzību”, pieņemta 1951. gadā, Ženēvā (Latvijā spēkā no 27.01.1993.).
- 1.5. Konvencija Nr. 105 „Konvencija par piespiedu darba atcelšanu”, pieņemta 1957. gadā, Ženēvā.

- 1.6. Konvencija Nr. 111 „Konvencija par diskrimināciju nodarbinātībā un profesijā”, pieņemta 1958. gadā, Ženēvā.
- 1.7. Konvencija Nr. 182 „Bērnu darba ļaunāko formu konvenciju” , pieņemta 1999. gadā, Ženēvā (Latvijā spēkā no 02.06.2007.).
- 1.8. Konvencija Nr. 138 „Minimālā vecuma konvencija” , pieņemta 1973. gadā, (Latvijā spēkā no 02.06.2006.)
- 1.9. Ramsāres 1971. gada Konvencija par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi (Latvijā spēkā no 25.11.1995.).
- 1.10. CITES (Vašingtonas) 1973. gada Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (Latvijā spēkā no 12.05.1997.).
- 1.11. Helsinku 1974.gada un 1992. gada Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību (Latvijā spēkā no 12.05.1994.).
- 1.12. ANO 1992. gada Vispārējā Konvencija par klimata pārmaiņām Kioto protokols (Latvijā spēkā no 16.03.2005.).
- 1.13. Riodežaneiro 1992. gada 5. jūnija Konvencija par bioloģisko daudzveidību (Latvijā spēkā no 13.03.1996.).
- 1.14. 1951.gada Starptautiskā augu aizsardzības konvencija (Latvijā spēkā no 05.06.2003.)
- 1.15. Stokholmas 1998.gada Konvencija par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem (Latvijā spēkā no 22.05.2001.)

2. . Latvijas Republikas likumdošanu:

- 2.1. 24.02.2000. Meža likums
- 2.2. 14.10.1998. Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”
- 2.3. 02.11.2006. Likums „Vides aizsardzības likums”
- 2.4. 02.03.1993. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”
- 2.5. 16.03.2000. Sugu un biotopu aizsardzības likums
- 2.6. 05.02.1997. Aizsargjoslu likums
- 2.7. 17.12.1998. Augu aizsardzības likums
- 2.8. 20.06.2001. Darba likums
- 2.9. 08.07.2003. Medību likums
- 2.10. 11.12.1997. Likums „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu”
- 2.11. 30.04.2009. Likums "Gaujas nacionālā parka likums"
- 2.12. 16.03.2000. Likums "Slīteres nacionālā parka likums"
- 2.13. 02.11.2006. Likums "Rāznas nacionālā parka likums"
- 2.14. 30.05.2001. Likums "Ķemeru nacionālā parka likums"
- 2.15. 26.01.2006. Mēslošanas līdzekļu aprites likums
- 2.16. 02.05.2012. MK noteikumi Nr. 308 “ Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi”
- 2.17. 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 935 „Noteikumi par koku ciršanu mežā”
- 2.18. 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 936 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”
- 2.19. 07.02.2012. MK noteikumi Nr. 98 „Noteikumi par meža apsaimniekošanu iežogotā meža platībā, kas izveidota dzīvnieku turēšanai nebrīvē”
- 2.20. 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 889 „Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību”
- 2.21. 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 947 „Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtējās situācijas izsludināšanu mežā”
- 2.22. 12.02.2013. MK noteikumi Nr. 88 „Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi”

- 2.23. 02.04.2013. MK noteikumi Nr. 177 „Ģenētisko resursu mežaudžu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtība”
- 2.24. 26.03.2013. MK noteikumi Nr. 159 „Noteikumi par meža reproduktīvo materiālu”
- 2.25. 04.02.2014. MK noteikumi Nr. 67 „Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu”
- 2.26. 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”
- 2.27. 05.12.2000. MK noteikumi Nr. 421”Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”
- 2.28. 18.12.2012. MK noteikumi Nr. 940 “ Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”
- 2.29. 22.07.2014. MK noteikumi Nr. 421 “Medību noteikumi”
- 2.30. 02.05.2012. MK noteikumi Nr. 310 „Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā”
- 2.31. 04.08.1998. MK noteikumi Nr.284 "Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika".

IV. Termini un definīcijas

Standarta ieviešanas un Sertifikācijas prasību nodrošināšanai ir izveidotas atbilstošas definīcijas, kas aprakstītas 1. pielikumā (terminu vārdnīcā).

V. Standarta pieejamība un sabiedrības ieguldījums

Šis Standarts ir publisks dokuments, brīvi pieejams Biedrības „PEFC Latvijas Padome” mājas lapā www.pefc.lv un var tikt brīvi izdalīts visām ieinteresētajām pusēm. Izplatot Standartu tam nedrīkst tik veikti jebkādi grozījumi un standarta aktuālā versija ir pieejama Biedrības mājas lapā www.pefc.lv.

Visas ieinteresētās puses var elektroniski, vai rakstiski iesniegt komentārus un ierosinājumus Standarta uzlabošanai, tos nosūtot elektroniski uz e-pasta adresi info@pefc.lv vai rakstiski - Biedrībai „PEFC Latvijas Padome” Republikas laukums 2, Rīga, LV-1010. Pamatojoties uz ieinteresēto pušu komentāriem un ierosinājumiem Biedrība „PEFC Latvijas Padome” var ieviest Standartā izmaiņas atbilstoši noteiktajai Standarta pārskatīšanas kārtībai.

Standarts ir izstrādāts 2010.gadā. Standarta 2.redakcija ir apstiprināta Biedrībā „PEFC Latvijas Padome” 2015.gada 18.augustā un tiek pārskatīts ne retāk kā reizi piecos gados.

Standarts ir apstiprināts (re-endorsed) Starptautiskajā organizācijā PEFC Padome 2016. gada 16.novembrī

VI. PEFC mežu apsaimniekošanas standarta Latvijai teksts

Operatīvā līmeņa vadlīnijas – nosaka meža apsaimniekošanas mērķus un galvenos principus, kurus, ieviešot uz brīvprātības principiem, varētu nodrošināt meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

Operatīvā līmeņa vadlīnijas PEFC mežu apsaimniekošanas standartā Latvijai iekļautas atsaucoties uz rezolūcijām, kas pieņemtas Helsinku ministru konferencē - Rezolūcija H-1 “Eiropas mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas vispārējie pamatprincipi” un Rezolūcija H-2 “Eiropas mežu bioloģiskās

daudzveidības aizsardzības vispārējie pamatprincipi”, un apkopotas dokumentā “*Viseiropas ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas operatīvā līmeņa vadlīnijas*”.

Aprakstošie indikatori – sniedz izmērāmu pamatojumu un papildinājumu operatīvā līmeņa vadlīnijām, trešās puses, neatkarīga novērtējuma veikšanai, lai noteiktu meža apsaimniekošanas prakses atbilstību PEFC mežu apsaimniekošanas sertifikācijas prasībām.

Aprakstošajiem indikatoriem jānorāda **izmaiņas** – indikatoru vērtības un attīstības dinamika laika periodam ne mazākam kā piecus gadus pirms Sertifikācijas veikšanas un plāns nākamajiem pieciem gadiem pēc Sertifikācijas.

Aprakstošie indikatori ietver arī prasības par mežu īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem vai apsaimniekotājiem sagatavojamo dokumentāciju.

1. Kritērijs. Meža resursu pārvaldīšana un atbilstošu pasākumu veikšana to ieguldījuma palielināšanai globālajā oglekļa apritē

1.1. Operatīvā līmeņa vadlīnijas:

- 1.1.1. Mežu apsaimniekošanas plānošana jāveic ar mērķi saglabāt un/vai palielināt mežu platības, nodrošinot daudzvērtīgu mežu apsaimniekošanu ekonomisko, ekoloģisko (t.sk. augsne un ūdeņi), sociālo (t.sk. kultūrvēsturiskās un rekreācijas) vērtību saglabāšanu un, iespēju robežās, palielināšanu.
- 1.1.2. Jāuztur kartogrāfiskais materiāls un meža resursu datu bāze. Mežu resursu datu bāzē iekļaujama informācija par veiktajām saimnieciskajām darbībām un/vai meža resursu vērtību izmaiņām.
- 1.1.3. Jāizstrādā, periodiski jāaktualizē un jāievieš praksē meža apsaimniekošanas plāns, atbilstoši saimnieciskās darbības mērogam un intensitātei. Meža apsaimniekošanas plānā jāiekļauj atbilstošie, šajā standartā esošie, aprakstošie indikatori. Meža apsaimniekošanas plānam, vai tā kopsavilkumam jābūt publiski brīvi pieejamam.
- 1.1.4. Jāveic un periodiski jāaktualizē meža ekonomisko, ekoloģisko un sociālo vērtību monitorings. Monitoringa rezultāti jāatspoguļo meža apsaimniekošanas plānā un jāņem vērā, veicot meža apsaimniekošanas plānošanu.
- 1.1.5. Veicot meža apsaimniekošanu, jānodrošina meža resursu apjomu un to kvalitātes saglabāšana un vēlams paaugstināšana gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Mežsaimniecības apjomiem jābūt sabalansētiem ar koksnes resursu pieaugumiem ilgtermiņā. Meža apsaimniekošanā jāizvēlas tehnoloģijas, iespējami samazinot gan tiešos, gan netiešos bojājumus attiecībā uz paliekošo mežaudzi, augsni un ūdeņiem.
- 1.1.6. Jāveic atbilstošas mežsaimnieciskās darbības (ekoloģiski izvērtēta, ekonomiski, mežsaimnieciski un zinātniski ilgtermiņā pamatota, kvalitatīva, konkrētajai platībai piemērota meža atjaunošana, jaunaudžu kopšana, meža infrastruktūras objektu uzturēšana un attīstība), lai nodrošinātu ekonomiski, ekoloģiski un sociāli vēlamus koksnes resursu apjomus, izvērtējot iespēju degradētu meža ekosistēmu atjaunošanai.

1.2. Aprakstošie indikatori:

1.2.1. Meža un zemes apsaimniekošana	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kopējās apsaimniekojamās teritorijas platība (ha), izmaiņas. 2. Meža un meža zemju platība (ha), izmaiņas. 3. Meži sadalījumā pa meža tipiem (% vai ha). 4. Meži sadalījumā pa koku sugām (% vai ha) un vecuma grupām (% vai ha). 5. Izcirstās un atjaunotās platības sadalījumā pa koku sugām un atjaunošanas veidiem (mākslīgā / dabīgā) (ha), izmaiņas. 6. Ieaudzēto mežu/plantāciju mežu/kokaugu stādījumu platības (ha), izmaiņas. 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Jābūt dokumentiem, kas apliecina īpašuma / apsaimniekošanas tiesības. 8. Meža apsaimniekošana tiek veikta atbilstoši likumdošanai, teritorijas attīstības un meža apsaimniekošanas plānam, un citiem meža īpašnieka, apsaimniekotāja, tiesiskā valdītāja iekšējiem dokumentiem. 9. Jāizvērtē iespējas meža platību palielināšanai, ieaudzējot mežus / plantāciju mežus lauksaimniecības zemēs. 10. Meža zemju atmežošana vai zemes lietošanas veida maiņa tiek veikta: <ol style="list-style-type: none"> 10.1. atbilstoši likumdošanai, teritorijas attīstības un meža apsaimniekošanas plānam, un citiem mežu apsaimniekošanas iekšējiem dokumentiem; 10.2. saskaņā ar ietekmes novērtējumu (ilgtermiņā pamatots sociālais, ekonomiskais un ekoloģiskais (piem. atmežojamo platību kompensējot ar meža ieaudzēšanu, jaunu dabas aizsardzības teritoriju izdalīšanu u.c.) izdevīgums); 10.3. gadījumos, kad nav negatīvas ietekmes uz ekoloģiski nozīmīgām mežu teritorijām, teritorijām ar retām un/vai aizsargājamām sugām, kā arī teritorijām ar vēsturisko un kultūrvēsturisko nozīmi; 10.4. ļoti ierobežotos apmēros no kopējās mežu teritorijas, tos atbilstoši pamatojot.
1.2.2. Koksnes krāja	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kopējā koksnes krāja (m³). 2. Vidējā koksnes krāja sadalījumā pa koku sugām un vecuma vai caurmēra grupām (m³/ha). 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas nodrošināšana, vienlaicīgi veicot mežsaimnieciskās darbības koksnes krājas un/vai kvalitātes palielināšanai meža zemēs (piem. - kopšana, atzarošana). 4. Aktuālās informācijas uzturēšana par mežaudžu aprakstošajiem taksācijas rādītājiem, nepieciešamības gadījumā piesaistot zinātniskās institūcijas vai citas kompetentas organizācijas.

1.2.3. Oglekļa aprīte

1. Vidējais oglekļa uzkrājums mežaudzēs - aprēķināts atbilstoši Latvijas Siltumnīcas efekta gāzu inventarizācijas pārskata metodikai (Oglekļa tonnas). Metodika pieejama Biedrības „PEFC Latvijas Padome” mājas lapā www.pefc.lv .	2. Dalība informatīvos vai izglītojošos pasākumos par koksnes resursu daudzvērtību izmantošanu, tai skaitā atjaunojamai enerģijai. 3. Iespēju robežās atbalsta sniegšana dažādu pētījumu veikšanai par koksnes produktu dzīves cikla pagarināšanu un/vai atkārtotu izmantošanu.
---	--

2. Kritērijs. Meža ekosistēmas veselības un vitalitātes uzturēšana

2.1. Operatīvā līmeņa vadlīnijas:

- 2.1.1. Meža apsaimniekošanas plānošana un meža apsaimniekošana jāveic ar mērķi palielināt meža ekosistēmas veselību un vitalitāti (tai skaitā, ja piemērojams - atjaunojot neproduktīvās mežaudzes).
- 2.1.2. Cik tālu tas ir ekonomiski pamatoti, jāplāno un jāveic preventīvi bioloģiskie pasākumi mežaudžu veselības un vitalitātes nodrošināšanai.
- 2.1.3. Jāidentificē būtiskākie riska faktori (piem. dažādu insektu apdraudējums, patogēnās sēnes, dzīvnieki, mežu ugunsgrēki, ekstrēmi metroloģiskie un klimatiskie faktori, mežizstrādes tehnikas un/vai tehnoloģiju negatīvā ietekme) meža ekosistēmas veselības un vitalitātes nodrošināšanai, jāveic šo riska faktoru monitorings un jācenšas mazināt šo riska faktoru ietekmi.
- 2.1.4. Iespēju robežās plānojami un veicami nepieciešamie pasākumi, lai mazinātu identificēto riska faktoru radītos bojājumus mežaudzēm un meža infrastruktūras objektiem.
- 2.1.5. Mežu veselības, vitalitātes, stabilitātes un pretošanās spēju kaitīgajiem riska faktoriem palielināšanai, mežu apsaimniekošanas praksē jānodrošina atbilstoša ģenētiskā, sugu un strukturālā daudzveidība.
- 2.1.6. Mežu apsaimniekošanā jāizmanto piemērotākā tehnika un tehnoloģijas, lai iespējami samazinātu paliestošās mežaudzes koku, augsnes un/vai ūdensteču/ūdenstilpju bojājumus.
- 2.1.7. Veicot saimniecisko darbību mežā, nav pieļaujama eļļas un/vai degvielas noplūde (sūces no tehnikas vienībām un/vai uzglabāšanas rezervuāriem), kā arī augsnes un/vai ūdeņu piesārņojums ar neorganiskajiem atkritumiem.
- 2.1.8. Meža apsaimniekošanā iespēju robežās jāsamazina augu aizsardzības līdzekļu lietošana, veicinot videi draudzīgu kaitēkļu ierobežošanas līdzekļu un piemērotu mežsaimniecisko alternatīvu izmantošanu.
- 2.1.9. Jebkāda veida augu aizsardzības līdzekļu un/vai minerālmēsļu izmantošanai mežā un meža zemēs ir jābūt pamatotai un atbilstoši ražotāja instrukcijai. Meža apsaimniekošanā izmantojami tikai Latvijā reģistrēti augu aizsardzības līdzekļi. Pirms ķīmikāliju lietošanas jāizvērtē iespējamie alternatīvie (ne-ķīmiskie) veidi vēlamā rezultāta sasniegšanai un jāveic ietekmes uz vidi (augšne, ūdeņi) izvērtēšana.
- 2.1.10. Meža apsaimniekošanā nav izmantojami Pasaules Veselības organizācijas (WHO) 1A un 1B tipa pesticīdi, izņemot gadījumus, kad ir izsludināts ārkārtas stāvoklis un saņemta Valsts augu aizsardzības dienesta atļauja.
- 2.1.11. Meža apsaimniekošanā nav izmantojami tādi pesticīdi, kā hlorētie oglekļa dioksīdi, kuru sadalīšanās produkti ir bioloģiski aktīvi un uzkrājas barības ķēdē pēc to lietošanas, kā arī tādi, kuru lietošanu aizliedz starptautiskas vienošanās.

- 2.1.12. Meža apsaimniekošanā jāizvairās no ciršanas atlieku dedzināšanas. Pirms ciršanas atlieku dedzināšanas jāizvērtē iespējamie alternatīvie veidi nepieciešamā rezultāta sasniegšanai.

2.2. Aprakstošie indikatori:

2.2.1. Biotisko risku apdraudējums	
<p>1. Mežaudžu platības, kurās veiktas darbības aizsardzībai pret meža kaitēkļiem (piem.. astoņzobu mizgrauzis, priežu rūsganā zāģlapsene, lielais smecernieks, u.c.) (ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>2. Meža kaitēkļu nodarītie postījumi mežam (m³ un/vai ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>3. Mežaudžu platības, kurās ir veiktas darbības aizsardzībai pret sēņu izraisītām slimībām (sakņu trupe u.c.) (ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>4. Sēņu izraisīto slimību nodarītie postījumi mežam (m³ un/vai ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>5. Mežaudzes, kurās veiktas darbības aizsardzībai pret meža dzīvniekiem (ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>6. Medījamo dzīvnieku nodarītie postījumi mežam (m³ un/vai ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>7. Cita veida bojājumi (m³ un/vai ha), pēdējos 5 gados.</p>	<p>8. Valstī veikto pētījumu un/vai monitoringu (par meža veselību un vitalitāti) rezultātu izmantošana meža apsaimniekošanas plānošanā un meža apsaimniekošanā.</p> <p>9. Izstrādāta kārtība biotisko risku rezultātā radušos bojājumu identificēšanai, kontrolei un novēršanai.</p>
2.2.2. Abiotisko risku apdraudējums	
<p>1. Mežaudžu platības, kurās ir bijis ugunsgrēks (ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>2. Mežaudžu platības, kurās ir veiktas sanitārās cirtes vēja un/vai sniega un/vai ledus radīto bojājumu rezultātā (ha un/vai m³), pēdējos 5 gados.</p> <p>3. Cita veida bojājumi (m³ un/vai ha), pēdējos 5 gados</p>	<p>4. Izstrādāta kārtība abiotisko risku rezultātā radušos bojājumu kontrolei un novēršanai.</p>
2.2.3. Augu aizsardzības līdzekļu un/vai mēslošanas līdzekļu izmantošana	
<p>1. Mežaudžu un vai izcirtumu platības, kurās ir lietoti augu aizsardzības līdzekļi un/vai mēslošanas līdzekļi (ha), izmaiņas.</p> <p>2. Izmantoto augu aizsardzības līdzekļu un/vai mēslošanas līdzekļu nosaukums, darbīgās vielas nosaukums un izmantotais apjoms (kg, l), izmaiņas.</p>	<p>3. Izstrādāta kārtība augu aizsardzības līdzekļu un/vai mēslošanas līdzekļu izmantošanai, uzskaitē, nepieciešamo apmācību veikšanai un darba aizsardzības līdzekļu izmantošanai personām, kuras strādā ar augu aizsardzības līdzekļiem un/vai mēslošanas līdzekļiem.</p>

3. Kritērijs: Meža produktīvo funkciju (koksnes un nekoksnes) uzturēšana un veicināšana

3.1. Operatīvā līmeņa vadlīnijas:

- 3.1.1. Meža apsaimniekošanas plānošana un meža apsaimniekošana jāveic ar mērķi nodrošināt koksnes un nekoksnes produktu, kā arī dažādu sociālo funkciju izmantošanu ilgtermiņā, tos dažādojot un nesamazinot produktu un funkciju apjomus.
- 3.1.2. Meža apsaimniekošanas plānošana jāveic ar mērķi sasniegt stabilu ekonomisko rentabilitāti, izvērtējot iespējas jaunu meža produktu, pakalpojumu tirgu un ekonomisko aktivitāšu radīšanai.
- 3.1.3. Meža apsaimniekošanas plānošanā jāizvērtē apsaimniekoto meža teritoriju funkcijas un/vai dažādie izmantošanas veidi, atbalstot iespējami plaša spektra produktu un pakalpojumu nodrošināšanu.
- 3.1.4. Meža atjaunošana un mežizstrāde jāveic piemērotākajā laikā un ar atbilstošākajām tehnoloģijām un tehniku, lai nesamazinātu konkrētās teritorijas produktivitāti.
- 3.1.5. Koksnes un nekoksnes meža produktu izmantošanas apjomiem jābūt ilgtspējīgiem un optimāliem saistībā ar barības vielu iznesi un atjaunošanos dabisku procesu rezultātā.
- 3.1.6. Koksnes un nekoksnes meža produktu, kā arī sociālo funkciju efektīvai izmantošanai jāizvērtē nepieciešamība plānot atbilstošas infrastruktūras (t. sk. meža ceļi un tilti) izveidošanu un uzturēšana, vienlaikus samazinot negatīvo ietekmi uz vidi.

3.2. Aprakstošie indikatori:

3.2.1. Koksnes produkti	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nocirstie apjomi, sadalījumā pa sugām pēdējo desmit gadu periodā (m³). 2. Plānotie nocērtamie apjomi, sadalījumā pa sugām nākamo desmit gadu periodam (m³). 3. Krājas izmaiņas pēdējo desmit gadu periodā un plānotās izmaiņas nākamo desmit gadu periodam (m³/ha). 4. Nocirstie ikgadējie koksnes apjomi sadalījumā pa sugām: <ul style="list-style-type: none"> • Galvenajā cirtē (m³, ha), izmaiņas; • Krājas kopšanas cirtēs (m³, ha), izmaiņas; • Sanitārajās un cita veida cirtēs (m³, ha), pēdējo 5 gadu periodā. 5. Pievestās ciršanas atliekas – sīkkoksne, zari, celmi (m³ un/vai ha un citas mērvienības), izmaiņas. 6. Jaunaudžu kopšanas darbu izpilde (ha), izmaiņas. 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Meža apsaimniekošanas plānošanā un praksē tiek ņemtas vērā un/vai ieviestas jaunākās zinātniskās un praktiskās atziņas par veicamajām mežsaimnieciskajām darbībām mežaudžu augšanas gaitas uzlabošanai. 8. Izstrādāts pamatojums ilgtermiņa mežsaimniecisko investīciju ieguldīšanai. 9. Tiek nodrošināta darbinieku apmācība par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu.
3.2.2. Nekoksnes produkti	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kopējais komerciāliem mērķiem realizētais nekoksnes produktu (piem. medījамie dzīvnieki, ogas, sēnes) apjoms, izmaiņas. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Izveidota un praksē ieviesta kārtība un/vai prasības komerciāliem mērķiem realizējamo nekoksnes produktu apsaimniekošanai.

4. Kritērijs: Meža ekosistēmas bioloģiskās daudzveidības uzturēšana, aizsardzība un atbilstoša veicināšana

4.1. Operatīvā līmeņa vadlīnijas:

- 4.1.1. Meža apsaimniekošanas plānošana un meža apsaimniekošana jāveic ar mērķi uzturēt, saglabāt un palielināt bioloģisko daudzveidību sugu, ģenētiskajā un ekosistēmas līmenī, ja piemērojams, izvērtējot arī ainavu līmenī.
- 4.1.2. Jāveic ekoloģiski nozīmīgāko meža teritoriju apzināšana un attēlošana meža resursu kartēs, iekļaujot tādas meža teritorijas kā pilsētu, ūdenstilpņu un ūdensteču aizsargjoslas, teritorijas ar retām un/vai aizsargājamām sugām, kas iekļautas Latvijas aizsargājamo sugu un biotopu sarakstos.
- 4.1.3. Dabiskā meža atjaunošana ir piemērojama un veicināma meža tipos un vietās, kur tā nodrošina savlaicīgu un kvalitatīvu meža atjaunošanos.
- 4.1.4. Meža mākslīgā atjaunošana veicama ar, konkrētai vietai piemērotu, provenienču reģionam atbilstošu, sertificētu, vietējo koku sugu meža reproduktīvo materiālu. Meža atjaunošanā nav izmantojams ģenētiski modificēts meža reproduktīvais materiāls.
- 4.1.5. Pieļaujama tikai tādu introducēto koku sugu izmantošana meža atjaunošanā, kurām ir veikts ietekmes novērtējums uz vietējo koku sugu attīstību un izplatību, izstrādāta kārtība negatīvās ietekmes novēršanai vai samazināšanai un izstrādāta monitoringa veikšanas kārtība.
- 4.1.6. Meža apsaimniekošanā jāveicina dažāda vecuma un dažādu koku sugu sastāva mežaudžu veidošana, tā samazinot ārējo risku negatīvo ietekmi.
- 4.1.7. Meža infrastruktūras (meža autoceļi un meža meliorācijas sistēmas) plānošana, būvniecība un uzturēšana veicama tā, lai iespējami samazinātu negatīvo ietekmi uz ekoloģiski nozīmīgām mežu teritorijām, ģenētisko resursu mežaudzēm.
- 4.1.8. Mežizstrādes laikā jā saglabā paauga, stāvoši un krituši mirušie koki, veci, dobumaini koki un retas koku sugas (kadiķi, mežābeles), vienlaikus izvērtējot to ietekmi uz nākotnes mežaudzes veselību, vitalitāti, stabilitāti un darba drošības prasībām meža apsaimniekošanas darbos.
- 4.1.9. Mežizstrādes laikā jā saglabā ūdensteces (piem.. grāvji, strauti). Ja pēc mežizstrādes ir traucēta ūdens notecē ūdenstecēs, jāveic nepieciešamās darbības, lai ūdensteces atjaunotu iespējami tuvu to dabiskajam stāvoklim.

4.2. Aprakstošie indikatori:

4.2.1. Ekoloģiski nozīmīgas meža teritorijas	
1. Aizsargājamās mežu teritorijas, sadalījumā pa aizsardzības kategorijām un veidiem (bez mežsaimnieciskās darbības, ar ierobežotu mežsaimniecisko darbību) (ha, %), pēdējos 5 gados t.sk.:	2. Ir pieejama informācija par konstatētajām aizsargājamām sugām un biotopiem.
1.1. Meža zemes nacionālajos parkos (ha),	3. Tiek papildinātas zināšanas par meža bioloģiskās daudzveidības veicināšanu un/vai aizsargājamām sugām.
1.2. Meža zemes dabas rezervātos (ha),	4. Gadījumos, kad meža īpašumā nav 4.2.1.1. minētās teritorijas jāveic pasākumi meža bioloģiskās daudzveidības veicināšanai (piem.. tiek nodrošināta mežaudžu, kurās būtiski pārsniegts galvenās cirtes vecums, veidošana
1.3. Meža zemes dabas liegumos (ha),	
1.4. Meža zemes dabas parkos (ha),	
1.5. Meža zemes aizsargājamo ainavu	

<p>apvidos (ha),</p> <p>1.6. Meža zemes biosfēras rezervātā (ha),</p> <p>1.7. Meža zemes dabas pieminekļos (ha),</p> <p>1.8. Meža zemes mikroliegumos un to buferzonās (ha),</p> <p>1.9. Tai skaitā (1.1. – 1.8.) meža zemes Natura 2000 teritorijās (ha),</p> <p>1.10. Meža zemes ūdeņu un purvu aizsargjoslās (ha),</p> <p>1.11. Meža zemes aizsargjoslās ap pilsētām (ha).</p>	<p>un/vai uzturēšana).</p> <p>5. Tiek nodrošināta ekoloģiski nozīmīgo meža teritoriju aizsardzība.</p>
4.2.2. Bioloģiskā daudzveidība saimnieciskajos mežos	
<p>1. dabiskās atjaunošanas īpatsvars no kopējā atjaunoto platību apjoma (%), izmaiņas.</p> <p>2. Viendabīgas egļu mežaudzes, kas vecākas par 40 gadiem (egle vairāk kā 90 % no koku sugu sastāva) (ha), izmaiņas</p> <p>3. Ar introducētām koku sugām atjaunoto/ieaudzēto mežaudžu platība (ha), izmaiņas.</p> <p>4. Meža īpašumā esošo ģenētisko resursu mežaudžu platības sadalījumā pa koku sugām (ha), pēdējos 5 gados.</p> <p>5. Meža īpašumā esošo mežaudžu platības, kurās būtiski pārsniegts galvenās cirtes vecums, sadalījumā pa koku sugām (ha), izmaiņas.</p>	<p>6. Ir pieejami dokumenti par mākslīgi atjaunotās mežaudzēs izmantotā meža reproduktīvā materiāla izcelsmi.</p> <p>7. Tiek nodrošināta stāvošu un kritušo mirušo koku saglabāšana mežā.</p>

5. Kritērijs: Aizsardzības funkciju uzturēšana un atbilstoša veicināšana mežu apsaimniekošanā (īpaši attiecībā uz augsni un ūdeni)

5.1. Operatīvā līmeņa vadlīnijas:

- 5.1.1. Meža apsaimniekošanas plānošana un meža apsaimniekošana jāveic ar mērķi uzturēt, saglabāt un palielināt meža aizsargājošās funkcijas pret augsnes eroziju un ūdens resursu kvalitātes saglabāšanu.
- 5.1.2. Mežu apsaimniekošana uz slapjām augsnēm tiek veikta ar tādām tehnoloģijām un mežsaimnieciskām metodēm, kā arī tādos laika apstākļos, lai iespēju robežās mazinātu augsnes virskārtas bojāšanu un ūdeņu piesārņošanu.
- 5.1.3. Veicot meža infrastruktūras (meliorācijas sistēmas, ceļi, tilti) plānošanu, uzturēšanu un/vai būvniecību līdz minimumam jācenšas samazināt augsnes nokļūšanu ūdenstecēs, saglabājot ūdensteču un ūdenstilpju gultnēs to dabisko vidi un funkcionalitāti.

5.2. Aprakstošie indikatori:

5.2.1. Augsnes erozija un bojājumi	
<p>1. Meži uz slapjām augsnēm, kuros plānota un/vai veikta saimnieciskā darbība (ha), izmaiņas.</p>	<p>2. Plānojot meža apsaimniekošanu, mežos uz slapjām augsnēm novērtē iespējamo ietekmi uz vidi un nosaka nepieciešamos pasākumus</p>

	iespējamās negatīvās ietekmes samazināšanai.
5.2.2. Ūdeņu aizsardzība mežos	
1. Meži, kas robežojas ar ūdeņiem un purviem, un tiek aizsargāti un/vai apsaimniekoti ar primāro mērķi ūdens kvalitātes aizsardzībai (ha), izmaiņas.	2. Plānojot meža apsaimniekošanu mežos, kas robežojas ar ūdeņiem un purviem, novērtē iespējamo ietekmi uz vidi un nosaka nepieciešamos pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes samazināšanai.

6. Kritērijs: Citu sociāli ekonomisku funkciju un nosacījumu uzturēšana

6.1. Operatīvā līmeņa vadlīnijas:

- 6.1.1. Meža apsaimniekošanas plānošanā un meža apsaimniekošanā jāizvērtē un jāņem vērā meža dažādās sociālekonomiski nozīmīgās funkcijas, īpaši, attiecībā uz vietējo iedzīvotāju nodarbinātību un lauku reģionālo attīstību.
- 6.1.2. Zemes un meža resursu īpašuma un/vai apsaimniekošanas tiesībām jābūt skaidri noteiktām un apliecinātām ar atbilstošiem dokumentiem.
- 6.1.3. Meža apsaimniekošanā tiek respektētas sabiedrības tiesības brīvi uzturēties mežā un netiek noteikti nepamatoti ierobežojumi brīvai pieejai mežam un nekoksnes resursu ieguvei personīgām vajadzībām.
- 6.1.4. Meža teritoriju ar vēsturisku un kultūrvēsturisku vērtību apsaimniekošanas plānošanā un apsaimniekošanā jānodrošina šo vērtību saglabāšana.
- 6.1.5. Ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas prakses nodrošināšanai jāizvērtē iespējas ilgtermiņā pamatotu zinātnisko atziņu un labākās mežsaimnieciskās prakses izmantošanai meža apsaimniekošanas plānošanā un apsaimniekošanā.
- 6.1.6. Meža, plantāciju meža un kokaugu stādījumu apsaimniekošanā iesaistītajiem darbiniekiem un līgumpartneriem, atbilstoši to veicamajiem darbiem, jābūt apmācītiem un informētiem par šinī standartā noteiktajām mežu apsaimniekošanas ilgtspējības prasībām. Jārada droši darba apstākļi, veicot darbinieku apmācības un/vai informējot līgumpartnerus par drošiem darba paņēmieniem un metodēm.
- 6.1.7. Plānojot un īstenojot meža apsaimniekošanu jāizvērtē iespējas veidot apsaimniekojamo teritoriju pievilcīgu tūrismam un rekreācijai, palielinot sugu un ainavu daudzveidību, tai pat laikā neradot riskus meža ekosistēmas stabilitātei, veselībai un vitalitātei.
- 6.1.8. Meža apsaimniekošanā jāveic pasākumi, lai aizsargātu meža teritoriju pret nelikumīgām darbībām (nelikumīga koku ciršana, būvniecība u.c.).

6.2. Aprakstošie indikatori:

6.2.1. Meža ekonomiskās funkcijas	
1. Ieņēmumu – izdevumu salīdzinājums. (EUR), izmaiņas.	2. Izvērtēta iespēja ilgtermiņā pamatotu pētniecisko rezultātu ieviešanai meža apsaimniekošanā ar mērķi palielināt meža vērtību.

6.2.2. Meža rekreācijas funkcijas	
1. Kopējais labiekārtoto un uzturēto atpūtas vietu un tūrisma taku/laipu skaits (skaits), izmaiņas.	3. Izveidotās labiekārtotās atpūtas vietas tiek uzturētas.
2. Atpūtas vietas, kas paredzētas vienlaicīgai liela skaita (vairāk kā 30) cilvēku piesaistīšanai (skaits), izmaiņas.	4. Meža apsaimniekošanas rezultātā radušies un citi mežos esošie neorganisko atkritumu regulāri jāsavāc un jāutilizē.
6.2.3. Meža sociālās funkcijas	
1. Kopējais darbinieku skaits (skaits), izmaiņas.	3. Izveidota darba aizsardzības sistēma.
2. Meža apsaimniekošanā notikušo nelaimes gadījumu skaits (skaits), pēdējos 5 gados.	4. Tiek veikta darbinieku profesionālā apmācība.
	5. Iespēju robežās jāveicina sabiedrības izglītošana par mežu un vidi.
	6. Plānojot meža apsaimniekošanas darbus pilsētu un/vai ciemu teritorijās, vai tiešā to tuvumā, atbilstoši plānotās darbības apmēram, novērtē iespējamo ietekmi uz vietējiem iedzīvotājiem un nosaka nepieciešamos pasākumus iespējamās negatīvās ietekmes samazināšanai.
	7. Konstatējot nelikumīgas darbības, nekavējoties jāveic atbilstoši pasākumi to novēršanai.
6.2.4. Meža kultūrvēsturiskās funkcijas	
1. Teritorijas ar kultūrvēsturisko nozīmi (skaits), izmaiņas.	2. Izveidota kārtība kultūrvēsturisko teritoriju apsaimniekošanai.
6.2.5. Publiskā līdzdalība	
	1. Informācijas apmaiņa ar sabiedrību, ieinteresētajām pusēm un/vai nevalstiskajām organizācijām tiek dokumentēta un saglabāta, vismaz 5 gadus.
	2. Sabiedrības, ieinteresēto pušu un/vai nevalstisko organizāciju iesniegtās sūdzības un/vai priekšlikumi mežu apsaimniekošanas plānošanas un/vai prakses uzlabošanai tiek izvērtēti un sniegta atbilde. Sūdzību un/vai strīdu atrisināšanai jānotiek saskaņā ar likumdošanu.

Terminu vārdnīca

Augsnes erozija	Augsnes virskārtas pārvietošanās ūdens vai vēja iedarbības rezultātā, kas rada cilmieža atsegumus.
Augu aizsardzības līdzeklis	produkts, kurā ir darbīgās vielas, aizsargvielas vai sinerģisti vai kurš sastāv no tām un kurš paredzēts kādam no šādiem lietojumiem: a) augu vai augu produktu aizsardzībai pret kaitīgiem organismiem vai šādu organismu ietekmes nepieļaušanai, ja vien līdzekļa galvenais mērķis ir augu vai augu produktu aizsardzība, nevis higiēnas nodrošināšana, b) augu dzīvības procesu ietekmēšanai, piemēram, ar vielām, kas ietekmē augšanu un nav barības vielas, c) augu produktu saglabāšanai (izņemot konservantus), d) nevēlamu augu vai augu daļu (izņemot aļģes) iznīcināšanai, ja vien līdzekli nelieto augsnē vai ūdenī augu aizsardzībai, e) nevēlamu augu (izņemot aļģes) augšanas apturēšanai vai novēršanai, ja vien līdzekli neizmanto augsnē vai ūdenī augu aizsardzībai.
Bioloģiskā daudzveidība	Dzīvo organismu formu dažādība visās vidēs. Bioloģisko daudzveidību aplūko ģenētiskajā, sugu un ekosistēmu līmenī. Dažreiz nodala vēl ceturto līmeni – ekoloģisko procesu līmeni.
Biotops	Teritorija, kuru raksturo līdzīgas biotiskas un abiotiskas pazīmes.
Ekosistēma	Ekosistēmu veido augu, dzīvnieku un mikroorganismu funkcionāli saistīta kopa un to nedzīvā vide, kas atrodas ciešā mijiedarbībā un viens otru ietekmē.
Galvenā cirte	cirtes veids mežaudzes nociršanai vienā paņēmienā vai vairākos paņēmienos pēc galvenās cirtes vecuma vai galvenās cirtes caurmēra sasniegšanas.
Galvenās cirtes caurmērs	mežaudzes valdošās koku sugas pirmā stāva koku vidējais caurmērs 1,3 metru augstumā, kas jāsasniedz, lai mežaudzi varētu cirst galvenajā cirtē pirms galvenās cirtes vecuma sasniegšanas
Galvenās cirtes vecums	mazākais mežaudzes valdošās koku sugas vecums, kas jāsasniedz, lai varētu uzsākt meža ciršanu galvenajā cirtē
Ģenētisko resursu mežaudzes	Kompetentu organizāciju noteiktas un meža valsts reģistrā reģistrētas augstvērtīgas, dabiskas izcelsmes mežaudzes koku sugu ģenētiskās daudzveidības un genofonda saglabāšanai.
Introducētās sugas	Sugas, kas atrodas ārpus to dabiskā izplatības areāla un kas cilvēka darbības rezultātā pārvarējusi līdz tam nepārvaramās biogeogrāfiskās barjeras.
Kailcirte	Galvenās cirtes izpildes veids. Ar šo cirti gada laikā no tās uzsākšanas mežaudzes vai tās daļas šķērslaukums tiek samazināts tiktāl, ka tas kļūst mazāks par kritisko šķērslaukumu.

Kokaugu stādījumi	ilggadīgi stādījumi (izņemot dekoratīvos kokaugus, augļu dārzus un stādaudzētavas), kuri īpašiem mērķiem un regulārā izvietojumā ierīkoti lauksaimniecībā izmantojamā zemē un kuru maksimālais audzēšanas cikla ilgums ir līdz 15 gadiem, pēc kura kultūru atjauno vai turpina zemi izmantot citu lauksaimniecības kultūru audzēšanai.
Koksnes krāja	Augošu koku masa mežā, izteikta kubikmetros.
Mežaudze	Mežs ar viendabīgiem meža augšanas apstākļiem, koku sugu sastāvu un vecumu.
Meža aizsardzība	Pasākumi meža bojājumu un to sekū novēršanai vai mazināšanai.
Meža apsaimniekošana	Meža zemju pārvaldīšana un izmantošana ar mērķi nodrošināt koksnes un nekoksnes resursu iegūvi ekonomiski, sociāli un ekoloģiski pamatotā veidā.
Meža atjaunošana	Pasākumu kopums mežaudzes atjaunošanai meža platībā, kurā pēc cirtes vai citu faktoru ietekmes mežaudzes šķērslaukums ir kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu.
Meža ieaudzēšana	Pasākumu kopums meža ieaudzēšanai zemē, kas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā nav reģistrēta kā mežs.
Meža reproduktīvais materiāls	Mežsaimniecībai nozīmīgu koku sugu un to hibrīdu sēklu vienība (čiekuri, augļi un no tiem iegūtas sēklas stādāmā materiāla audzēšanai), augu daļas vai stādāmais materiāls (no sēklu vienībām, augu daļām vai mežēniem izaudzēti augi), ko paredzēts izmantot meža atjaunošanai vai ieaudzēšanai.
Meža īpašnieks	Persona, kuras meža zemes īpašums ierakstīts Zemesgrāmatā.
Meža tiesiskais valdītājs	a) persona, kurai pēc noteiktas institūcijas lēmuma zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ierādīta (iemērīta) dabā saskaņā ar normatīvajiem aktiem, b) persona, kura zemes valdījumu ieguvusi uz mantojuma tiesību vai cita likumīga pamata
Meža zeme	Zeme, uz kuras ir mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie pārplūstošie klajumi, purvi, lauces un tam piegulošie purvi.
Mežs	Ekosistēma visās tās attīstības stadijās, kur galvenais organiskās masas ražotājs ir koki, kuru augstums konkrētajā vietā var sasniegt vismaz piecus metrus un kuru pašreizējā vai potenciālā vainaga projekcija ir vismaz 20 procentu no mežaudzes aizņemtās platības.
Monitorings	Pastāvīgu novērojumu sistēma, kuras mērķis - novērtēt kāda konkrēta procesa vai darbības ietekmi un veikt prognozes.
Nekoksnes meža resursi	Bioloģiskas izcelsmes produkti, kas nav koksne, bet kas iegūti meža zemēs, izņemot zemes dziļu resursus.
Neproduktīva mežaudze	Mežaudze, kuru nav lietderīgi audzēt koksnes krājas nepietiekama pieauguma, koku sugu sastāva vai koku kvalitātes dēļ
Paauga	Zem mežaudzes klāja atjaunojusies tās koku sugas paaudze, kas konkrētajos apstākļos var izveidot projektēto mežaudzi.

PEFC meža apsaimniekošanas sertifikāts	Neatkarīgs, trešās puses izsniegts dokuments, kas apliecina, ka darbības konkrētā meža īpašumā, vai tā daļā, atbilst PEFC meža apsaimniekošanas sertifikācijas standarta Latvijai prasībām.
Plantāciju mežs	Nemeža zemēs ieaudzētas, īpašiem mērķiem paredzētas un Meža valsts reģistrā reģistrētas mežaudzes.
Provenienču reģions	Teritorija vai teritoriju grupa, kurā ir samērā viendabīgi ekoloģiskie apstākļi un kurā atrodas atsevišķi koki un mežaudzes ar līdzīgām fenotipa vai ģenētiskajām īpašībām.
Rekreācija	Rekreācija ir dabas resursu izmantošana atpūtai - cilvēka fiziskā un psihiskā stāvokļa atjaunošanai.
Retās, aizsargājamās un apdraudētās sugas.	Sugas, kuras ietvertas MK 18.12.2012. noteikumu “ Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” 1. pielikumā “Īpaši aizsargājamo dzīvnieku, ziedaugu, paparžaugu, sūnu, ķērpju un sēņu sugas, kurām izveidojami mikroliegumi” un 2. pielikuma 1. daļā “Putnu sugas, kurām izveidojami liegumi ligzdošanas vai rieta vietās.”
Teritorijas attīstības plāns	Dokumentu kopums, kas sastāv no teritorijas attīstības programmas un teritorijas plānojuma un kas, ievērojot teritorijas attīstības plānošanas principus un priekšnoteikumus, teritorijas un tautsaimniecības nozaru attīstības analīzes rezultātus un prognozes, nosaka teritorijas vispusīgas un ilgtspējīgas attīstības mērķus un to sasniegšanas stratēģiju.
Vietējā sabiedrība - iedzīvotāji.	Personas, kuras dzīvo vai kurām ir nekustamais īpašums attiecīgās pašvaldības teritorijā.

Vietējās sugas	Sugas, kuru sastopamība attiecīgā reģionā ir dabiska. Latvijā par vietējām koku sugām, kurām ir galvenā loma mežaudzes veidošanā, uzskatāmas:	
Nr.p .k.	Koku sugas nosaukums latviešu valodā	Koku sugas nosaukums latīņu valodā
1.	Parastā priede	<i>Pinus sylvestris</i> L.
2.	Parastā egle	<i>Picea abies</i> (L.) Karst.
3.	Kārpainais bērzs	<i>Betula pendula</i> Roth.
4.	Pūkainais bērzs	<i>Betula pubescens</i> Ehrh.
5.	Parastā apse	<i>Populus tremula</i> L.
6.	Melnalksnis	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.
7.	Parastais osis	<i>Fraxinus excelsior</i> L.
8.	Parastais ozols	<i>Quercus robur</i> L.
9.	Parastā liepa	<i>Tilia cordata</i> Mill.
10.	Parastā kļava	<i>Acer platanoides</i> L.
11.	Parastā goba	<i>Ulmus glabra</i> Huds.
12.	Parastā vīksna	<i>Ulmus laevis</i> Pall.
13.	Baltalksnis	<i>Alnus incana</i> (L.) Moench.
14.	Parastais skābardis	<i>Carpinus betulus</i> L.
15.	Eiropas dižskābardis	<i>Fagus sylvatica</i> L.
16.	Saldais ķīrsis	<i>Prunus avium</i> (L.) L.
17.	Vītolu sugas	<i>Salix spp.</i>
18.	Parastais pīlādzis	<i>Sorbus aucuparia</i> L.
19.	Lapegļu sugas un to hibrīdi	<i>Larix spp.</i>
20.	Citas apšu un papeļu sugas un to hibrīdi	<i>Populus spp.</i>
21.	Sarkanais ozols	<i>Quercus rubra</i> L.
22.	Alkšņu hibrīdi	<i>Alnus spp.</i>